

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ลักษณะของแผนพัฒนาสามปี

แผนพัฒนาสามปี เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ดังนั้นแผนพัฒนาสามปีจึงมีลักษณะ ดังนี้ คือ

(๑) เป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่การปฏิบัติ โดยมีหลักคิดที่ว่าภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาหนึ่งๆ จะมีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทาง และภายใต้แนวทางการพัฒนาหนึ่งๆ จะมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมได้มากกว่าหนึ่งแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่จะต้องนำมาดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย จุดมุ่งหมายการพัฒนา และวิสัยทัศน์ในที่สุด

(๒) เป็นแผนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับงบประมาณ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะใช้แผนพัฒนาสามปีเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม รวมทั้งวางแนวทางเพื่อให้มีการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาสามปี

(๓) เป็นแผนพัฒนาแบบหมุนเวียน เนื่องจากแผนพัฒนาสามปีมีลักษณะเป็นแผนที่มีความต่อเนื่อง เป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

(๑) เป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ

(๒) เป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยนำโครงการ/กิจกรรมจากแผนพัฒนาสามปีในปีที่จะจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีไปจัดทำงบประมาณเพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรอบคอบ และผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

ดังนั้น โครงการที่จะบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปีโดยเฉพาะในปีแรกจะต้องมีความพร้อมอย่างน้อย ๒ ประการ คือ

(๑) มีความแน่นอนของกิจกรรมที่จะดำเนินการ รวมทั้งควรมีการประเมินถึงความเป็นไปได้ของโครงการ/กิจกรรม และผลประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับจากโครงการ/กิจกรรม

(๒) กิจกรรมที่อยู่ในแผนประจำปีแรก จะต้องมีความพร้อมในเรื่องรูปแบบ และรายละเอียดทางเทคนิคพอสมควร เพื่อให้สามารถกำหนดรายการในแผนพัฒนาที่จะนำไปใช้จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

๑.๓ ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

แผนพัฒนาสามปีเป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้น การจัดทำแผนพัฒนาสามปี ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการมี ๖ ขั้นตอน ด้วยกัน คือ

ขั้นตอนที่ ๑ การเตรียมการจัดทำแผน

ในขั้นตอนนี้มีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ คือ

- (๑) หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดทำแผนพัฒนาเข้าพบผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ความสำคัญ และความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
- (๒) หน่วยงานที่รับผิดชอบขออนุมัติโครงการจัดทำแผนฯ

ขั้นตอนที่ ๒ การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนา

- (๑) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนา จะสรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พร้อมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น รวมทั้งสรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด/อำเภอ นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น ตลอดจนกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น
- (๒) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อทบทวนและคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนา ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด ที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
- (๓) เมื่อได้แนวทางการพัฒนาแล้ว ให้พิจารณาว่าจะมีโครงการ/กิจกรรมอะไรบ้างที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแนวทางการพัฒนาที่คัดเลือก

ขั้นตอนที่ ๓ การจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรม

- โดยคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พิจารณาคัดเลือกโครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วง ๓ ปี เพื่อจัดทำรายละเอียดโครงการ
- โครงการ/กิจกรรมที่พิจารณาอาจมีจำนวนมาก ดังนั้น ในขั้นตอนนี้จะต้องดำเนินการดังนี้
- (ก) พิจารณาความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างยุทธศาสตร์หรือระหว่างแนวทางการพัฒนา
 - (ข) พิจารณานำโครงการ/กิจกรรม ที่เป็นปัญหาความต้องการของประชาชนจากการจัดเวทีประชาคมท้องถิ่นมาบรรจุในแผนพัฒนาสามปี
 - (ค) ให้พิจารณานำโครงการ/กิจกรรมจากแผนชุมชนที่เกินขีดความสามารถในการดำเนินการของชุมชนมาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
 - (ง) มีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมที่จะบรรจุลงในแผนพัฒนาสามปีอย่างเหมาะสม โดยจะต้องคำนึงถึงงบประมาณรายรับ-รายจ่าย ทรัพยากรการบริหาร โครงการที่สามารถดำเนินการได้เอง โครงการที่ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๔ การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี

- (๑) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี โดยมีเค้าโครงประกอบด้วย ๔ ส่วน ดังนี้
 - ส่วนที่ ๑ บทนำ
 - ส่วนที่ ๒ สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา
 - ส่วนที่ ๓ การนำแผนพัฒนาสามปีไปสู่การปฏิบัติ
 - ส่วนที่ ๔ การติดตามและประเมินผลโครงการ

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเสนอแผนพัฒนาสามปี ต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

ขั้นตอนที่ ๕ การพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปี

โครงการที่บรรจุในแผนพัฒนาสามปีอาจแยกประเภทของโครงการอย่างน้อย ๓ ประเภท คือ

- (๑) โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง
- (๒) โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอุดหนุนให้หน่วยงานอื่นดำเนินการตามที่มีระเบียบกฎหมายกำหนดไว้
- (๓) โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น

ขั้นตอนที่ ๖ การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี

- (๑) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีผ่านการพิจารณาให้ผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อพิจารณาอนุมัติ
- (๒) ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาที่อนุมัติแล้ว และนำไปปฏิบัติ รวมทั้งแจ้งสภาท้องถิ่น คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประกาศให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกัน

๑.๔ ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีเครื่องมือ ที่จะช่วยในการพัฒนาอย่างรอบคอบและแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทาง การดำเนินงานต่างๆที่อาจมีความเชื่อมโยง และส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุน และเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงานและใช้ทรัพยากร การบริหารของท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย เงิน คน วัสดุ อุปกรณ์และการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุด.